

Samenspraak

APRIL 2019

MAGAZINE VOOR RELATIES

Dirkzwager verwelkomt nieuwe bestuursleden
Cécile Schobben en Selma van Ramele

Circulaire economie

Meer juridische speelruimte nodig

Digitale fiscale rekentool vastgoed

Voorkom foutieve afwegingen

Dirkzwager
legal & tax

Op volle kracht

Een klein half jaar vormden Claudia van der Most en ondergetekende het bestuur van Dirkwager. Gelukkig telt het bestuur sinds januari weer de gewenste vier personen. Daarmee kunnen we met nog meer kracht vooruit.

In dit nummer stellen wij deze nieuwe bestuurders aan u voor. Om te beginnen Cécile Schobben, die als professioneel bestuurder Marcel Hielkema opvolgt. Zij kent de juridische wereld van binnenuit, want hiervoor was zij al werkzaam bij een groot advocatenkantoor. Cécile brengt veel relevante ervaring en managementkennis met zich mee, maar ook veel energie en enthousiasme. Maakt u liever zelf even kennis met haar: zie het interview op pagina 4.

De tweede nieuwe bestuurder is Selma van Ramele. Al ruim 17 jaar advocaat bij Dirkwager en tot voor kort hoofd van de sectie Ondernemingsrecht in Nijmegen. Ook Selma is een aanwinst voor het bestuur met haar positieve instelling (zie p. 18). In de afgelopen maanden is gebleken dat we in deze nieuwe formatie prettig samenwerken en elkaar mooi aanvullen. Samen kunnen we de wereld aan.

Dat is maar goed ook, want in de buitenwereld gebeurt veel waar we als kantoor op willen inhaken. Actualiteiten die om nieuwe specialisaties vragen. Zo hebben we een speciaal Brexitteam in het leven geroepen, voor bedrijven die met deze specifieke juridische problematiek te maken krijgen. Wat dit team voor u kan betekenen leest u op pagina 14. Een ander onderwerp dat de gemoederen blijft bezighouden: de privacywetgeving en de invoering van de AVG. In mei is het alweer een jaar geleden dat bedrijven aan de nieuwe regels moesten voldoen. Dat blijkt nog een hele kluit. Hoe daarmee om te gaan? Het Privacyteam praat u bij (zie p. 11). Dan de energietransitie, nog zo'n item dat alle aandacht verdient. De vakgroep Energie verdiept zich momenteel in circulaire economie. Want innovatieve bedrijfsvoering vraagt om innovatieve juridische constructies, daarover zijn onze juristen nu al in gesprek (zie p.26).

Tot slot presenteren we in dit nummer onze nieuwe digitale rekentool (p.22) voor ontwikkelaars van sloop- en nieuwbouwprojecten. Een ingenieuze rekentool bedacht door een van onze fiscalisten. Een innovatie op ons platform en zeker niet de laatste. We zien er naar uit. Want Dirkwager gaat vernieuwingen en veranderingen niet uit de weg. Zeker niet als dat tot een nog betere dienstverlening leidt.

Tom Vandeginste, voorzitter bestuur
Dirkwager legal & tax

Colofon

Velperpoort

Velperweg 1
6824 BZ ARNHEM
Tel. 088 24 24 100

Samenspraak is een uitgave van
Dirkwager legal & tax

Stella Maris

Van Schaeck Mathonsingel 4
6512 AN NIJMEGEN
Tel. 088 24 24 100

Contactpersoon Dirkwager:
Pieter Sonneveld, afdeling Marketing,
tel. 026 353 84 31

Concept & productie: Caplan

info@dirkwager.nl
www.dirkwager.nl

Drukwerk: Coers & Roest

Inhoud

Gedachtegoed

Cécile Schobben, nieuwe bestuurder bij Dirkzwager:
“Alles begint met goed luisteren”

4

In Casu

Kort nieuws

7

Junior versus Senior

Jondalar van Heugten en Lex van Noordenburg

8

Dossier

Privacyteam en de AVG

Hulp bij botsende wetgeving en onduidelijkheden

11

Internationaal

Welke gevolgen heeft de Brexit voor uw onderneming?

14

Toewijding

Bestuurslid Selma van Ramele begint

vol positieve energie aan haar nieuwe functie

18

In Casu

Kort nieuws

21

Actueel

Digitale fiscale rekentool voor een juiste vastgoedstrategie:

“Binnen een half uur een volledige analyse”

22

Dirkzwager nieuws

Circulaire economie vraagt om nieuwe (juridische) regels

26

Partner in MVO

Kunstproject ‘Helmen vol verhalen’

Herkenning en erkenning van de jongere veteraan

29

De carrière van Cécile Schobben in het kort:

- **2010-2018:**
Managing Director en Lid
Dagelijks Bestuur, Kennedy
Van der Laan Advocaten
(Amsterdam)
- **2006-2014:** Lid Raad van
Toezicht, Intermetzo (landelijk)
- **1999-2007: Wolters
Kluwer (Amsterdam):**
 - Programma-Manager Europe-
se reorganisatie (2004-2007)
 - Europees Project Manager
(2001-2003)
 - Business Development
Manager (1991-2001)
- **1994-1999 ABN AMRO
(Amsterdam):**
 - Senior Adviseur Corporate
Finance/ M&A (1997-1999)
 - Associate Global Relationship
Manager (1995-1997)
 - Trainee Investment Banking &
Global Clients (1994)
- **Opleidingen**
 - Arbeids- en Organisatie-
psychologie aan de
Universiteit van Amsterdam
BSc (2008-2009),
 - Bedrijfseconomie aan de Uni-
versiteit van Amsterdam, drs
(1987-1993)
 - Nederlands Recht aan de
Rijksuniversiteit Utrecht, mr
(1986-1992)

Nieuwe bestuurder Cécile Schobben:

“De mensen bij Dirkzwager zijn professioneel, hartelijk en down to earth”

“Ik ben echt enorm enthousiast over mijn nieuwe functie. De mensen hier zijn professioneel, hartelijk en down to earth. Dat geeft mij heel veel energie om aan de slag te gaan.” Begin dit jaar begon Cécile Schobben als bestuurder bij Dirkzwager. Deze eerste maanden bestaan haar dagen vooral uit gesprekken voeren. Ze wil alle mensen en de organisatie goed leren kennen en wil weten wat er speelt. “Alles begint met goed luisteren,” weet ze uit ervaring. Maar wat heeft Cécile Schobben zelf te vertellen? Een eerste kennismaking.

“ Ik vind het belangrijk om me breed te oriënteren in een nieuwe organisatie. Daarom ga ik in gesprek met alle groepen binnen kantoor. Hoe gaat het met hen? Met hun teams? Met kantoor? Met de buitenwereld? Ik spreek met partners, stafdiensten, secretariaat, medewerkers, stagiaires. Eerst luisteren, dan nadenken, prioriteiten stellen, deze bespreken en dan aan de slag. En dan kan ik mij op nieuwe plannen en strategie richten.”

Cécile Schobben moest Dirkzwager misschien nog wat beter leren kennen, maar de juridische wereld is voor haar allesbehalve onbekend. Ze was ruim acht jaar managing director bij het Amsterdamse advocatenkantoor Kennedy van der Laan. Voor die tijd deed ze de nodige ervaring op in de zakelijke dienstverlening. Onder meer bij ABN AMRO investment banking en bij Wolters Kluwer, waar zij zich bezighield met strategie en business development. “Ik vind het leuk om afwisseling in mijn carrière aan te brengen en van tijd tot tijd iets anders te doen. Dat is verfrissend, niet alleen voor mijzelf maar ook voor de

organisaties waar ik werk. In een nieuwe organisatie kun je weer nieuwe ideeën toevoegen.”

Netwerk

Zo afwisselend als zij is in haar werkomgeving, zo honkvast is Cécile Schobben in haar woonomgeving. “Ik woon al ruim 25 jaar in Amsterdam. Zelf kom ik uit Limburg en mijn man uit Groningen. We hebben drie pubers en die zijn in Amsterdam geboren en getogen. Ze houden erg van die stad en nee, die krijg je daar met geen tien paarden weg!”

Cécile Schobben vindt het voor haar nieuwe functie juist heel praktisch om een link met het Amsterdamse te behouden: “Ik heb een goed netwerk in de advocatuur, dat ik kan inzetten voor Dirkzwager. Het is belangrijk om goede contacten te hebben met andere kantoren. Daar zitten mensen die over dezelfde onderwerpen nadenken: huisvesting, marketing, IT. Ik vind het nuttig en leuk om met die mensen informatie uit te wisselen, kennis te delen, ideeën op te doen en ook ideeën te brengen.”

Professionals

“Ik vind het ontzettend leuk om met juridische professionals te werken. Ze zijn doorgaans slim, goed in hun vak en hebben vaak uitgesproken meningen.”

Cécile Schobben behaalde een master in zowel rechten als economie. Maar haar manier van leiding geven heeft zij grotendeels ontwikkeld na haar bachelor Arbeids- en organisatiepsychologie: “Na dertien jaar in de zakelijke dienstverlening wilde ik verdieping op mijn vakgebied. Ik ben toen terug naar de universiteit gegaan en heb er twee jaar gestudeerd, arbeids- en organisatiepsychologie. Een eyeopener.”

De studie bleek een waardevolle verdieping van haar arbeidservaring. “Vooral interessant vond ik alle onderzoeken naar onderwerpen waarmee ik in de praktijk te maken had. Wat motiveert mensen om te werken, welke groepen gaan goed samen, welk leiderschap is succesvol? Dat alles kon ik daarna direct toepassen in mijn functie als managing director.”

Bij Dirkzwager kan zij deze kennis goed toepassen, in combinatie met de erva-

“Dirkzwager bestaat uit een talentvolle club mensen, stuk voor stuk toch ook heel verschillend. Ik houd van die diversiteit en probeer altijd een aantal mensen in dienst te hebben met een totaal andere achtergrond.”

ringen die ze opdeed bij uiteenlopende organisaties binnen de zakelijke dienstverlening. “We zijn een innovatief en eigentijds kantoor, dat natuurlijk ook op een hedendaagse manier wordt bestuurd. Als een kantoor goed georganiseerd is en op moderne wijze wordt geleid, werkt dat door in de dienstverlening aan de cliënt.”

Diversiteit

“Dirkzwager bestaat uit een talentvolle club mensen, stuk voor stuk toch ook heel verschillend. Ik houd van die diversiteit en probeer altijd een aantal mensen in dienst te hebben met een totaal andere achtergrond. Uit de fast moving consumer sector bijvoorbeeld, uit de IT, of de fashionindustrie. Die hebben vaak heel oorspronkelijke ideeën. En diversiteit van mannen en vrouwen natuurlijk. In de collegezalen bij de studie Rechten zijn de vrouwen in de meerderheid; de instroom is globaal gezien bij juridische kantoren fifty-fifty. Des te verbazingwekkender is het dat bij veel kantoren de mannelijke partners nog altijd in de meerderheid zijn. Dirkzwager heeft nu een overwegend vrouwelijk bestuur. Heel bijzonder, dat kom je bij grote kantoren niet zo vaak tegen. Maar het belangrijkste is dat we een sterk team zijn, dat prettig en goed samenwerkt en toekomstgericht bezig is.”

Sterk merk

“Ik vind het mooi dat Dirkzwager regionaal en landelijk zo’n stevige positie

Het nieuwe bestuur vlnr: Cécile Schobben, Claudia van der Most, Selma van Ramele en Tom Vandeginste

inneemt. Het is echt een bekend merk dat geassocieerd wordt met kwaliteit en kennis delen. We staan in de top 15 van de grootste advocatenkantoren. Met de komst van de fiscalisten is onze dienstverlening verbreed. Ik zie ernaar uit die positie nog verder uit te bouwen. Daar liggen veel kansen tot samenwerking”

Wat de nieuwe bestuurder ook aanspreekt, is dat Dirkzwager iets terugdoet voor de omgeving. Veel medewerkers hebben een bestuursfunctie in een maatschappelijke, ideële instelling. In dit

licht is Cécile Schobben erg enthousiast over de ondersteuning van het kantoor aan diverse culturele organisaties. “Daar word ik blij van. Het leuke van de keuze voor cultuursponsoring is dat je je cliënten ook blij kunt maken door activiteiten te organiseren. Dirkzwager vervult zo een positieve rol in de mooie dingen van het leven. Als liefhebber van ballet, theater en musea kan ik me daar alleen maar op verheugen.” ■

Introdans schenkt Arnhem eerbetoon

foto: Mathieu Di Scala

Twee jonge dansers, Alberto Villanueva Rodríguez (uit Reus, Spanje) en Jurriën Schobben (uit Landgraaf, Nederland), verhuisden naar Arnhem om hier een danscarrière bij Introdans te beginnen. De dansers wilden wat terugdoen voor deze stad die zij inmiddels in hun hart hebben gesloten. Daarom maakten ze samen een choreografie

als eerbetoon aan Arnhem. Het resultaat is de dansfilm WE ARNHEM. De film is een documentaire van the making off van de productie, waarin de camera Alberto en Jurriën volgt in de week dat zij de choreografie voorbereiden en opnemen. De video eindigt met een clip van het uiteindelijke resultaat waaraan allerlei plaatselijke creatieven meewerkten en waarmee vooral ook het creatieve karakter van de stad wordt belicht. Zo is de muziek speciaal gecomponeerd door Philip Rüttgers, alumnus van ArteZ Conservatorium, en dragen de dansers (Vérine Bouwman en Salvatore Castelli) kleding van het Arnhemse modehuis MAISON the FAUX en sieraden van designer Peet Dullaert. De film WE ARNHEM kwam tot stand als coproductie van Introdans en Omroep Gelderland in samenwerking met Dirkzwager en Made in Arnhem. De film werd tijdens de nieuwjaarsreceptie van de gemeente Arnhem aangeboden aan burgemeester Ahmed Marcouch. Zie voor het resultaat het YouTube-kanaal van Introdans en uitzending gemist van Omroep Gelderland. Zie ook www.wearenhem.nl.

Op de eerste plaats

Misschien kwam het u al ter ore, want het is en blijft vermeldenswaardig nieuws: Dirkzwager legal & tax heeft in de Management Team top 1000 (MT1000) van beste zakelijke dienstverleners in 2018 de eerste plaats behaald in de categorie advocatuur en notariaat. De MT1000 is een ranglijst van de beste, financiële, professionele en digitale dienstverleners van Nederland. De beoordeling gebeurt op basis van de ervaringen van zakelijke beslissers met de betreffende dienstverlener. Zeker vierduizend respondenten gaven hun reactie op vragen als: wie

heeft de beste producten, wie is het klantvriendelijkst en wie heeft de meest excellente uitvoering? En daarbij: zou u de dienst aan anderen aanraden? De meest positieve antwoorden voor wat betreft juridische dienstverlening kreeg Dirkzwager legal & tax, en het kantoor is trots op die fantastische eerste plaats. “Dat succes danken we aan een duidelijke strategie en aan de manier waarop we met elkaar omgaan. We creëren met zijn allen een omgeving waarin iedereen zich optimaal kan ontwikkelen,” aldus de bestuursleden.

A photograph of two men in professional attire standing in front of a modern building entrance. The man on the left is older, balding, wearing glasses, a dark blue suit, a white shirt, and a red tie. The man on the right is younger, with short brown hair, wearing a black suit, a white shirt, and a dark tie. They are standing on a paved area with a brick pattern. In the background, there is a brick building with the name 'Dirkzwager' visible, and a blue and white bus is partially visible on the right. The overall scene is outdoors during the day.

Jondalar van Heugten en Lex van Noordenburg

Een senior-fiscalist neemt een junior-fiscalist onder zijn hoede. De junior volgt na de universitaire studie nog de driejarige beroepsopleiding van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs. Deze jonge mensen vormen de nieuwe generatie Dirkzwager-specialisten. Hoe kijkt de junior naar de senior en andersom?

Jondalar over Lex

“Hij is scherp en denkt in oplossingen”

Je eerste indruk?

Lex is heel enthousiast, deskundig en makkelijk in de omgang. Hij neemt de tijd om je goed te begeleiden. Dat merkte ik al tijdens het schrijven van mijn scriptie ‘De belastingplicht van overheidsbedrijven’. Destijds een heel actueel onderwerp, want tot die tijd waren overheidsbedrijven in beginsel vrijgesteld. Dat hebben we samen opgepakt, waarbij we vooral ook naar de problemen die in de praktijk speelden keken. Dat was een intensieve en prettige samenwerking.

Waarom herken je de senior?

Lex is scherp en denkt in oplossingen. Ook is hij taalkundig en schriftelijk erg sterk. In zijn communicatie met de belastingdienst en cliënten is hij heel toegankelijk. Hij kan complexe problematiek op een simpele en begrijpelijke manier uitleggen. In gesprekken met de cliënt, valt het op dat hij oprecht interesse toont in de DGA en zijn familiebedrijf. Interesse in zaken die niet direct met het fiscale te maken hebben.

Collega of opleider?

Het contact met Lex, en ook met de andere senioren, is eigenlijk heel joviaal. We hebben een enorm leuk fiscaal team, van junior tot partner. Ik leer veel van de senioren, maar we hebben als team ook vaak lol met elkaar. We maken grappen, maar zijn ook bereid om hard te werken, om tot het uiterste te gaan voor het beste resultaat voor de cliënt.

Lex als opleider?

Hij is in positieve zin zeer kritisch op het werk dat je voor hem verricht. Je leert stukken op een heldere en makkelijke manier te schrijven. Daar hamert hij wel op. En hij laat je totaal vrij in het uitzoeken van fiscale vraagstukken. Je krijgt natuurlijk wel begeleiding, maar de verantwoordelijkheid ligt bij jezelf. Hij laat je eerst zelf over alles nadenken. Dat doen ook de andere senior-fiscalisten.

Waarom is Lex je voorbeeld?

Dat taalkundige van hem bewonder ik echt. Daarin ben ik dankzij hem ook al wel sterk gegroeid. Vooral in de afgelopen maanden

is dat heel hard gegaan, door alle internet-publicaties en blogs die ik plaats op de website van Dirkszager. Ik vind dat ook leuk om te doen. Vanwege die blogs ben ik door Wolters-Kluwer gevraagd om annotaties te schrijven voor het blad ‘Belastingadvies in de Praktijk’. Dat doe ik met veel plezier.

Waarom neem je geen voorbeeld?

Aan hoe hij omgaat met nieuwe functionaliteiten zoals moderne software en innovatieve apparatuur. Sommige senioren waaronder Lex vinden dit soort innovaties nog wel eens lastig.

Wat zal je van deze periode altijd blijven?

De opening van een brouwerij van een cliënt in Groenlo. Samen met collega Cuno Wittrock ben ik daarheen gegaan en dat was leuk om mee te maken. Je bent in de praktijk druk bezig om voor zo’n cliënt alles fiscaal te regelen en dan sta je daar opeens in de realiteit: midden in de business die je al die tijd alleen op papier zag.

Jondalar over 10 jaar?

Eerst ga ik mezelf als junior op verschillende terreinen verder ontwikkelen tot een goede adviseur. En me verder ontwikkelen in het schrijven van artikelen, geven van presentaties en mijn netwerk vergroten. Mijn focus ligt voornamelijk op familiebedrijven en vastgoed, waar ik inhoudelijk verder in wil groeien. Dat alles zal dan hopelijk in de toekomst in een partnerschap met een dynamische praktijk eindigen. Ik kom uit een familie van ondernemers en ondernemen, wat bij het partnerschap hoort, trekt mij wel.

Wat heeft je achteraf verrast?

Dat Lex een fanatiek motorrijder is. Soms komt hij op de motor naar het werk. Hij zegt dat hij geen scheurmonster is, maar dat weet je natuurlijk maar nooit. Hij komt ook wel eens op de racefiets naar kantoor maar dat is minder verrassend, want Lex is heel sportief. ■

Junior:

Jondalar van Heugten wist op de middelbare school al dat hij belastingadviseur wilde worden. Economie en wiskunde lagen hem goed en vooral de combinatie met recht vond hij aantrekkelijk. “Belastingadviseur is een dynamisch vak. Vooral de oplossingsbereidheid spreekt me aan. Je probeert altijd te zoeken naar een oplossing, met de cliënt én met de belastingdienst.” In 2017 behaalde hij zijn master Fiscaal recht aan de Universiteit van Tilburg. Daarvoor deed hij de opleiding Fiscaal recht en economie aan de HAN in Arnhem. In die tijd begon Jondalar als stagiair en werkstudent bij Loyens & Loeff. Senior Lex van Noordenburg was zijn scriptiebegeleider. Zijn hart ligt bij de praktijk familieondernemingen/DGA's en bij vastgoed. “Een boeiende markt die constant evolueert met een intensieve samenwerking tussen advocaten, notarissen en fiscalisten.”

“Verantwoordelijkheid geeft hem vleugels”

Senior:

Lex van Noordenburg geeft leiding aan een brede praktijk fiscaal advies voor ondernemingen en stichtingen. Familiebedrijven/ DGA's vormen daarin een belangrijk onderdeel. Het fiscaal advies varieert van bedrijfsovernames, samenwerkingsverbanden, werknemersparticipaties, optimalisatie van de structuur, bedrijfsopvolging, investeringsstructuren tot fiscale privéaangelegenheden van de DGA of familieleden zelf. Dat alles zodanig dat de belastingheffingen zo gunstig mogelijk uitpakken. Datzelfde beoogt hij met de begeleiding van researchinstellingen in food en diergezondheid en voor een derde cliëntgroep: bijzonder belastingplichtigen. Het moge duidelijk zijn dat Lex van Noordenburg vele ballen in de lucht houdt.

Je eerste indruk?

Jondalar kwam binnen als jonge student en was in het begin wat stilletjes. Hij bleek erg leergierig en wilde de dingen graag tot op het bot uitzoeken. Dat merkte ik tijdens de begeleiding van zijn scriptie. Als ik hem vroeg nog ergens naar te kijken, dan ging hij er vol voor. Ook nu nog kan hij gerust een weekend doorploeteren om bepaalde zaken uit te diepen. Onder invloed van een aantal enthousiaste, jonge collega's ging dat stille er al snel vanaf. Jondalar heeft zijn plekje inmiddels wel veroverd. Het is een leuke vent met veel belangstelling voor anderen.

Waarom herken je het talent?

Hij kan goed luisteren en zaken snel analyseren. Hij is enthousiast en wil precies weten hoe iets in elkaar steekt, zodat hij voor de cliënten een optimaal resultaat behaalt. Dat is belangrijk voor hem, in alles wat hij doet. In de paar maanden die hij nu bij Dirkszager werkt, heeft hij een hele zelfstandige rol in de advisering aan cliënten gekregen voor wat betreft vastgoedstructuren. Daarin heeft hij een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Sinds hij die vrijheid krijgt en de mogelijkheden om te groeien, pakt hij die ook. Op zowel vaktechnisch als organisatorisch gebied. Hij is heel eager om zich te ontplooien. Dat zie je aan de opleidingen die hij volgt, aan het bloggen en artikelen schrijven, aan alles. Als er een klus gedaan moet worden, staat Jondalar met zijn neus vooraan.

Minpuntjes?

Nee, het is meer een ontwikkelingstraject. Jondalar staat aan het begin van zijn carrière, is een nog jonge vent die hard werkt en zich persoonlijk en vaktechnisch goed ontwikkelt. Hij doet het goed, maar moet door ervaring nog wat groeien in een rol als volwaardig gesprekspartner met cliënten, de belastingdienst, collega's en andere partijen. Dat leert hij nu snel door niet alleen met mij, maar ook met de andere senioradviseurs bij cliënten om de tafel te zitten. Dat gaat hem zeker lukken.

Hoe haal je het beste uit iemand?

Verantwoordelijkheid geven. Dat doe je bij de ene junior makkelijker dan bij de andere. De junior moet aanvoelen waar de grenzen liggen en dat je een senior moet inschakelen bij bepaalde problematiek. Bij Jondalar is gebleken dat hij die verantwoordelijkheid heel goed aankan, en ook aandurft. Verantwoordelijkheid geeft hem vleugels. Als ik zie hoe hij nu in vergaderingen opereert. Dat gaat enorm goed, vooral ook samen met de vastgoedadviseurs. Hij werkt regelmatig met andere seniors waaronder Gerton Rademaker en Cuno Wittrock en ik merk dat hij daar veel van opsteekt.

Jondalar over 10 jaar?

Als hij zich op dezelfde voet doorontwikkelt, dan sluit ik niet uit dat hij binnen 10 jaar fiscaal partner bij Dirkszager zou kunnen zijn. Een deskundig fiscaal partner met een mooi specialisme, misschien in vastgoed maar misschien ook wel breder. De capaciteiten heeft hij zeker. Hij moet daarvoor alleen als persoon nog wat groeien: als gesprekspartner, als voortrekker, als leider. Dus zich langzaam maar zeker die partnerkwalificaties eigen maken.

Wat heeft je achteraf verrast?

Toen ik hem voor het eerst zag, was het een wat stevige jongen. Niet dik, maar wel met wat extra kilo's van het ongezonde studentenleven. Maar in een paar maanden veranderde hij in een lange, slanke kerel. Hij leek een omslag gemaakt te hebben: ik heb nu een baan en er moet iets veranderen. Hij was fanatiek begonnen met wielrennen. Niet zomaar wat kleine afstandjes... Nee, hij rijdt regelmatig koersen van wel 150 kilometer of meer. Dat wat pafferige studentje was ineens een sportman pur sang! ■

Voor meer informatie, zie www.dirkszager.nl onder Expertises & sectoren: fiscaal advies.

Privacyteam helpt bij botsende wetgeving en onduidelijkheden

Privacy, één jaar na de AVG

Op 25 mei 2018 trad de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking. Vanaf die datum geldt in de hele Europese Unie dezelfde privacywetgeving, aangevuld of gewijzigd door nationale wetgeving. Bedrijven en instellingen moeten hierdoor aan een uitgebreide set regels voldoen. Waar staan de verschillende branches inmiddels en welke onduidelijkheden zijn er nog? Vier specialisten van het Privacyteam lichten een en ander toe.

“ Door alle combinaties aan regels blijft de uitvoering van de AVG spannend, ook één jaar na dato,” zegt privacyspecialist Mark Jansen. “Organisaties hebben waanzinnig veel privacygegevens en het is moeilijk om daarin overzicht te houden. We zijn volop bezig met adviseren over de AVG en de bijbehorende Nederlandse wetgeving UAVG.”

Compleet advies

Omdat de privacywet vele factoren van een bedrijfsvoering raakt, is het team van Dirkzwager multidisciplinair. Jansen: “Organisaties zijn zich door de aanscherping veel bewuster van de kwetsbaarheid van persoonsgegevens. Binnen privacyvraagstukken heb je vaak te maken met verschillende soorten wetgeving en culturen, dus het is heel waardevol om een ander specialisme erbij te kunnen vragen. Er gelden in diverse branches specifieke regels of aandachtspunten, maar er zijn ook overlappingen. We weten elkaar als Privacyteam goed te vinden bij bijzondere zaken. Dat is leerzaam en het resultaat is dat we door de intensieve samenwerking onze cliënten een compleet beeld en advies kunnen geven.”

Botsende wetgeving

Sommige bedrijven zijn nog met de basis bezig. Zij lopen bijvoorbeeld aan tegen de vraag tot wiens takenpakket privacy behoort. Andere zijn al verder op de rit en stuiten op complexe vragen of botsende wetgeving. Financiële instellingen moeten bijvoorbeeld van de AFM (Autoriteit Financiële Markten) een uitgebreid klant dossier opbouwen en de privacywetgeving staat dan soms in de weg. Of bijvoorbeeld het recht op vergetelheid, wat inhoudt dat je het recht hebt je persoonsgegevens te laten verwijderen. Dit kan haaks staan op de administratieplicht of het recht je te kunnen verdedigen in een

“Organisaties hebben waanzinnig veel privacy-gegevens en het is moeilijk om daarin overzicht te houden.”

rechtszaak. Bij dit soort rafelranden van de AVG denken wij na over het doel van de contrasterende regels en maken we steeds opnieuw risicoafwegingen.”

Controle door de AP

Ook de eis tot compliance - aantonen dat je aan de regels voldoet - houdt veel bedrijven bezig. “Soms is het lastig om daarin zelf keuzes te maken vanwege de vele open normen. Op den duur zal hopelijk duidelijkheid ontstaan nadat de rechter erover heeft geoordeeld. Dat gebeurt als een bedrijf een beslissing van de Autoriteit Persoonsgegevens aanvecht.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) controleert of bedrijven voldoen aan de vereisten van de AVG. De AP is niet meteen na 25 mei 2018 heel streng gaan controleren. Je ziet nu wel dat de AP steekproeven begint te nemen en steeds meer de eigen visie op de wetgeving geeft. De komende één à twee jaar zijn bepalend: gaat de AP de duimschroeven aandraaien en fikse boetes opleggen, of blijft ze zich relatief mild opstellen?”

Privacy Evenement 21 mei

Waar staan we na één jaar AVG en welke rafelranden en onduidelijkheden zijn er nog? Op 21 mei organiseert het Privacyteam van Dirkzwager legal & tax hierover een gratis Privacy Evenement in het Van der Valk Hotel Nijmegen-Lent. Een interessante bijeenkomst voor iedereen die te maken heeft met privacy in de breedste zin van het woord. Tijdens het Evenement is er voldoende kans om de experts van Dirkzwager te spreken en vragen voor te leggen. Aanmelden is mogelijk via www.dirkzwager.nl/events.

Intellectueel Eigendom & IT recht

Het Privacyteam buigt zich over sectieoverstijgende vraagstukken van het privacyrecht. Zo werd in verschillende sectoren wel anders geoordeeld over het inzagerecht. Meest recent lijkt de Hoge Raad besloten te hebben dat de betrokkene alleen recht heeft op de persoonsgegevens en niet de onderliggende stukken. Dit kan een wereld van verschil betekenen. Soms zijn er echter aanvullende regels die maken dat je de stukken wel moet verstrekken. Ook vragen over cloud computing komen veel voor. Mark Jansen: “De AVG bepaalt dat persoonsgegevens in beginsel binnen de EU bewaard moeten worden. Clouds kennen echter geen grenzen. En in de VS gelden weer andere wetten waardoor men verplicht is data af te geven, soms zelfs als die in de EU worden bewaard. Hoe kies je als bedrijf dan een goede leverancier, wat spreek je contractueel af en wat gebeurt er bij datalekken? Dat zijn allemaal actuele vraagstukken die voor meerdere branches gelden.”

Aansprakelijkheid, schade en verzekeringsrecht

“Verzekeraars hebben veel gegevens nodig van hun cliënten, maar door de AVG zijn bedrijven huiverig om alles te delen. Zonder volledige informatie is het moeilijk om claims te beoordelen,” vertelt Nynke Brouwer, advocaat bij de sectie ASV. “In praktijk zie je dat partijen door de AVG meer aandacht besteden aan de contractering. Als daarover dan meningsverschillen ontstaan, kan dat de gang van zaken behoorlijk blokkeren.” Aan de voorkant van het proces van risicomanagement adviseren Nynke Brouwer en haar collega’s veelvuldig over de verwerkingsovereenkomsten, joint controller agreements en privacystatements. En over het omgaan met verzoeken van betrokkenen tot inzage of verwijdering van gegevens. Aan de achterkant van het risicomanagement gaat het om incident respons bij beveiligingsincidenten en datalekken. Snelle actie is dan vereist, maar het is niet altijd duidelijk wanneer er een meldingsplicht geldt. Op het Privacy Evenement van 21 mei (zie oranje kader) behandelt Nynke Brouwer samen met Eva Traag onder andere het snijvlak tussen verzekeringsrecht en arbeidsrecht.

Gezondheidsrecht

Binnen de gezondheidszorg geldt van oudsher het medisch beroepsgeheim en is er veel aandacht voor de privacy van patiënten en de bescherming van hun persoonsgegevens. Toch zijn er ook binnen deze sector nog onduidelijkheden over de AVG, vertelt Luuk Arends, advocaat bij de sectie Gezondheidszorg. “Vanaf 1 juli 2020 zal bovendien op grond van de Wet aanvullende bepalingen gegevensverwerking in de zorg het toestemmingsvereiste voor het uitwisse-

len van patiëntgegevens via een elektronisch uitwisselingssysteem worden aangescherpt. Vanaf dat moment moet de zorgaanbieder toestemming aan de patiënt vragen welke patiëntgegevens hij voor welke andere zorgverleners raadpleegbaar mag maken.

Deze aanscherping roept ook weer vragen op: hoe maken we een dergelijke specifieke toestemming technisch mogelijk, en strookt het geven van een specifieke toestemming wel altijd met een optimale behandeling? Sinds de komst van de AVG, is de bewustwording binnen de zorg alleen maar verder toegenomen, zegt Arends. “Dit zien we onder meer terug aan het toegenomen aantal meldingen van datalekken. Men is veel meer bereid om daar melding van te maken, al is het maar uit voorzorg.”

Luuk Arends gaat tijdens het evenement van 21 mei samen met ‘technology-advocaat’ Ernst-Jan van de Pas in op het gebruik van big data binnen de zorg.

Arbeidsrecht

De AVG heeft voor werkgevers niet direct veel veranderd. Veel verplichtingen uit de AVG en de UAVG waren ook al geregeld in de oude Wet bescherming persoonsgegevens. Wél heeft de AVG gezorgd voor meer bewustwording. Eva Traag, advocaat arbeidsrecht: “Werkgevers moeten zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens van werknemers. Dat vraagt om transparantie. Werknemers moeten vooraf geïnformeerd worden - bijvoorbeeld door middel van een

privacy statement - over welke persoonsgegevens worden verwerkt en waarom. Ook mensen die niet op basis van een arbeidsovereenkomst werkzaam zijn - bijvoorbeeld zzp-ers, stagiairs en vrijwilligers - moet je informeren. Werknemers kunnen zich beroepen op het inzagerecht. Het is daarom van belang bewust bezig te zijn met wat mag er worden vastgelegd, wat is waardevol voor dossiervorming en welke bewaartermijn moet je hanteren? Uitgangspunt is dat persoonsgegevens mogen worden bewaard zolang als nodig is. Dat is een open norm die werkgevers zelf zullen moeten invullen.”

Een andere hoofdbreker die botsende belangen met zich meebrengt, is privacy van zieke werknemers. “In feite mag een werkgever over arbeidsongeschiktheid van werknemers heel weinig vastleggen. De AP legt hier de grenzen wel erg strikt vast,” vindt Eva Traag. “Zonder tussenkomst van de bedrijfsarts of een casemanager mag er zeer weinig. Het is voor werkgevers lastig navigeren, omdat vanuit het arbeidsrecht juist ook veel verplichtingen gelden ten aanzien van zieke werknemers. Daarnaast hebben werkgevers vaak ook gewoon goede intenties, ze willen verzuim voorkomen of een zieke werknemer er zo snel mogelijk weer bovenop helpen. Het zou interessant zijn als zo’n casus eens voor de bestuursrechter zou komen, die kan mogelijk meer helderheid bieden.” Tijdens het Privacy Evenement van 21 mei behandelt Eva Traag samen met Nynke Brouwer onder andere de vraag welke gezondheidsgegevens werkgevers aan verzekeraars mogen doorgeven. ■

Voldoet uw organisatie in hoofdlijnen aan de AVG en UAVG? Doe de gratis privacycheck via www.dirkzwager.nl/privacycheck

Hope for the best, prepare for the worst

Welke gevolgen heeft de Brexit voor uw onderneming?

Met de Brexit voor de deur is het verstandig om voorbereidingen te treffen. Verdiep u op tijd in de gevolgen van het vertrek van de Britten uit de EU voor uw onderneming. Het Brexit-team van Dirkzwager kan u daarbij adviseren.

Het zijn spannende tijden voor ondernemers die zakendoen met het Verenigd Koninkrijk (VK). Onder welke voorwaarden het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie (EU) zal verlaten, is op het moment van schrijven nog onzeker, maar dát het vertrek grote gevolgen heeft voor het Nederlandse bedrijfsleven staat vast. Een Brexit, in welke vorm dan ook, heeft onder meer impact op de arbeidsmarkt, de belastingen en het vestigingsklimaat voor vennootschappen. Alle reden voor ondernemers om niet lijdzaam af te wachten op beslissingen uit het parlamentsgebouw van Westminster of uit Brussel. Er zijn meerdere manieren om uw bedrijf voor te bereiden op het vertrek van de Britten.

Bereken de nieuwe situatie door

Stapt het VK uit de EU zonder enige overgangsregeling, een zogenaamde 'harde' Brexit, dan is het VK voortaan bij machte om zelf te bepalen welke goederen onder welke voorwaarden het eiland op komen. De regels van de World Trade Organisation treden in dat geval in werking. Cindy Snelders, advocaat ondernemingsrecht, vertelt: "In het nieuws gaat het veel over mogelijke lange wachtrijen voor de douane. Dat spreekt tot ieders verbeelding. Minder bekend is dat de prijzen tot wel dertig procent kunnen gaan stijgen, doordat het VK invoerrechten kan gaan heffen. Nederlandse ondernemers zullen moeten berekenen wat dat voor hen

betekent. Wil je die prijs doorberekenen aan de klant? Treed je in overleg met je Engelse leverancier over een manier om de kosten af te wentelen? Kijk je uit naar alternatieven?”

Als er nog wél een deal wordt bereikt, geeft dat alle betrokkenen wat lucht, omdat er dan waarschijnlijk een overgangsregeling tot stand komt. De EU en het VK hebben dan langer de tijd om tot afspraken te komen voor na de Brexit. Tijdens die overgangsregeling zou er dan nog steeds vrij verkeer van mensen en goederen worden toegestaan. Maar ook een deal zal niet alle risico's en gevolgen afdekken, waarschuwt Snelders.

Onderhandel over contracten

Cindy Snelders maakt deel uit van het Brexitteam, dat vanuit verschillende specialisaties de gevolgen van een Brexit beschrijft. Het team onderzoekt onder andere de gevolgen voor de arbeidsmarkt, voor merken en modellen, voor de vrije vestiging van vennootschappen en de fiscale gevolgen. Haar eigen specialisatie is handelscontracten: “Op het gebied van business-to-business-contracten is gelukkig wel het een en ander te regelen. Ben je bijvoorbeeld contractueel gebonden aan strakke levertijden, dan moet je proberen om daar andere afspraken over te maken met je Britse contractpartner. Bij het sluiten van nieuwe contracten met het VK kun je prima een aantal slagen om de arm houden. Je kunt bijvoorbeeld afspreken dat je gerechtigd bent om de overeenkomst te ontbinden als het een harde Brexit wordt, of om de negatieve gevolgen af te wentelen op je contractpartij.” ■

Laat u adviseren

Onder welke voorwaarden het Verenigd Koninkrijk (VK) de Europese Unie (EU) zal verlaten, is op het moment van schrijven nog onzeker, maar dát het vertrek grote gevolgen heeft voor het Nederlandse bedrijfsleven staat vast. Wat betekent een Brexit voor de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens? En voor EU geregistreerde merken en modellen? Wat zijn de fiscale gevolgen ervan? Wat betekent het voor het ‘vrij verkeer van werknemers’?

Het Brexitteam binnen Dirkwager legal & tax verschaft helderheid over de vele gevolgen van het vertrek van het VK uit de EU. Negen specialisten delen hun kennis op het blog van dirkwager.nl. Wilt u meer weten, neem dan contact op met het Brexitteam via Cindy Snelders (026 353 83 14 of snelders@dirkwager.nl) of met uw vaste contactpersoon bij Dirkwager.

Een Brexit, in welke vorm dan ook, heeft onder meer impact op de arbeidsmarkt, de belastingen en het vestigingsklimaat voor vennootschappen.

Wat kunt u nog meer doen in afwachting van een Brexit?

Vijf tips van het Brexitteam.

1. Volg het nieuws op de voet

Wat is de 'backstop' ook alweer en waarom vormt het zo'n heet hangijzer in de Brexit-onderhandelingen? Wat kwam de Britse regering overeen met de EU in de Brexit-deal en waarom ging het Britse parlement er niet mee akkoord? Het dagelijks nieuws gaat vaak over het politieke spel, maar voor uw onderneming is vooral de inhoud van belang. Zorg dus dat u weet wat er op het spel staat.

Het is bijvoorbeeld goed mogelijk dat er ad hoc overeenkomsten zullen worden gesloten om een harde Brexit te verzachten. Dat zijn afspraken op specifieke onderwerpen, bijvoorbeeld transport. Voor een branche kunnen dergelijke afspraken grote gevolgen hebben.

2. Laat u informeren door specialistische branche-groepen

Wat betekent een beslissing in Londen of Brussel voor een Nederlandse leverancier van farmaceutische producten of van levensmiddelen? Elke branche heeft zijn eigen obstakels met betrekking tot een Brexit. Ken die van uw eigen branche. Neem bijvoorbeeld Food & Agro; hier houden onder andere de NVWA en LTO het Brexit-nieuws nauwlettend in de gaten en vertalen dit in praktische adviezen voor hun leden.

3. Krijg inzicht in de impact op uw situatie

Neem de tijd om voor uzelf goed duidelijk te krijgen waar de Brexit uw onderneming zal raken. Bent u zakelijk betrokken bij koop van of verkoop van goederen naar het Britse eiland? Heeft u te maken met tussenpersonen in het VK? Hebben lange rijen voor de douane impact op uw onderneming? Brengen prijsstijgingen of koersfluctuaties een risico voor u met zich mee? Online zijn diverse impactscans te vinden die inzichtelijk maken of en hoe de Brexit gevolgen heeft voor uw bedrijf. Bezoek bijvoorbeeld <https://www.brexitloket.nl/impactscan>, de impactscan van de overheid, of zoek naar een impactscan die specifiek ingaat op uw branche.

4. Vraag een Brexit-voucher aan

Laat de impactscan u met méér vragen achter? Dan is het verstandig om juridisch advies in te winnen. De Rijksoverheid geeft subsidie voor advies over alternatieve markten en de gevolgen van Brexit voor uw onderneming. Vraag hiervoor tijdig een Brexit-voucher aan. Met de voucher krijgt u een vergoeding van vijftig procent voor de werkelijk gemaakte kosten voor het advies, tot een maximum van € 2.500,- exclusief btw. De voucher is zes maanden geldig en kan niet achteraf na een advies worden gebruikt.

U kunt de Brexit-voucher aanvragen via mijn.rvo.nl. Meer Info: www.rvo.nl/subsidies-regelingen/brexit-vouchers.

5. Zorg voor korte lijntjes met de Britten

Voor grensoverschrijdende zaken is Dirkszager aangesloten bij TELFA, een Europees samenwerkingsverband van juridische en fiscale kantoren. De relatie met de Britse partner Wedlake Bell in Londen was altijd al belangrijk, maar Cindy Snelders verwacht dat de samenwerking nu zal intensiveren. "Naarmate de verschillen tussen het VK en Nederland toenemen, zullen de korte lijnen die we hebben alleen maar belangrijker worden. We zullen vaker contact zoeken om te vragen: hoe gaat dat nu bij jou?"

A woman with brown hair styled in a braid, wearing a black long-sleeved dress and a necklace with a small white heart pendant. She is smiling and standing in a modern office environment with a staircase in the background. The text is overlaid on the right side of the image.

“We zoeken naar een indeling die de samenwerking gaat bevorderen, zowel binnen de secties als tussen de notarissen, advocaten en fiscalisten.”

Bestuurslid Selma van Ramele over de herinrichting

“Naar een aantrekkelijke werkomgeving voor werknemers, jong talent en relaties”

Een gesprek met nieuw bestuurslid Selma van Ramele is een vriendelijk lesje in positiviteit. Ze bekijkt zaken als veranderingen en vernieuwingen van de zonnige kant. Tegelijkertijd is ze pragmatisch en realistisch ingesteld. Welkome eigenschappen voor een bestuurder. Zeker als die zich over de herinrichting van kantoor gaat buigen. “We streven naar een open aanpak; iedereen moet zijn zegje kunnen doen.”

Waar anderen met een jong gezin en een drukke baan als sectiehoofd misschien voor de functie zouden bedanken, heeft Selma van Ramele – na de afweging van voors en tegens – de rol van bestuurslid vol enthousiasme geaccepteerd.

“De vraag kwam onverwacht. Ik ben nog relatief jong en pas vier jaar vennoot. Aan de andere kant: ik werk nu achttien jaar als advocaat bij Dirkszager, waarvan zes jaar als sectiehoofd van de sectie Ondernemingsrecht in Nijmegen. Dus is dit wel een mooie volgende stap. Ik haal plezier en inspiratie uit nieuwe dingen leren en vind het leuk om op een ander niveau betrokken te zijn bij het kantoor. Maar voor al die bestuurderstaken moest ik wel tijd gaan vrijmaken.”

Die taken, daar keek Selma wel even van op. “Als bestuurslid krijg je best veel op je bordje. Dat realiseerde ik mij als vennoot onvoldoende. Het gaat over zoveel verschillende zaken, van verzoeken van individuele medewerkers tot financiën en

IT-vraagstukken. Daarnaast wordt van het bestuur verwacht beleid uit te zetten en te vernieuwen. Je wilt natuurlijk een goede bijdrage leveren aan de discussies in het bestuur en de juiste vragen stellen, dus ga je je in al die, voor mij nieuwe, interessante onderwerpen verdiepen.”

Inmiddels heeft Rogier Faase, advocaat ondernemingsrecht en associate partner, haar taken als sectiehoofd overgenomen en werkt Selma wat extra uren dan voorheen. “Mijn vrije middag met de kinderen is echter heilig.”

Open sfeer

En waar anderen terugdeinzen voor verandering in de organisatie, krijgt Selma van Ramele daar juist energie van. Mede om die reden is zij door bestuursleden Tom Vandeginste en Claudia van der Most benaderd. Als bestuurslid zal zij zich de eerste tijd ontfemen over de herinrichting van kantoor. Selma: “Dirkszager is ontzettend snel gegroeid. Eerst is daarvoor de Bordelaise al gebouwd, maar we groeien alweer uit ons jasje. Met de

“We doen veel zittend werk: hoe voorkom je rug- en nekklachten of RSI? Meer staande werkplekken of misschien zelfs op een fiets achter je laptop? Hoe houden we onze mensen gezond, fris en gelukkig?”

komst van de fiscalisten kwamen er niet alleen twintig nieuwe collega's bij, maar we realiseren extra groei door de intensieve samenwerking tussen fiscalisten, advocaten en (kandidaat-)notarissen die sindsdien tot stand is gekomen. We hebben nog heel wat vacatures te vervullen.” Deze keer komt er geen nieuwbouw. Dirkzwager gaat deels verbouwen en werkplekken herinrichten. Om te beginnen in Velperpoort Arnhem. “We zoeken naar een indeling die meteen de samenwerking gaat bevorderen, zowel binnen de secties als tussen de notarissen, advocaten en fiscalisten. We willen een open sfeer creëren, waarbij je makkelijk bij elkaar binnenloopt en genoeg plekken vindt waar je als team kunt brainstormen. Ik vind het bijzonder leuk om hiermee aan de slag te gaan. Misschien omdat we in de sectie Ondernemingsrecht voor grote transacties regelmatig met interdisciplinaire teams om de tafel zitten. Persoonlijk heb ik een grote affiniteit met deze manier van werken.”

Jong talent

De herinrichting is meer dan alleen ruimte creëren, benadrukt Selma van Ramele. “We willen naar een dynamische omgeving voor de mensen die hier werken. Iedereen moet zich op kantoor prettig voelen, ook relaties en cliënten. Daarnaast is het belangrijk dat we een aantrekkelijk kantoor blijven voor jong talent. Dat we een bepaalde energie uitstralen, zodat

jonge mensen meteen denken: ‘Hier wil ik werken.’ We moeten ervoor zorgen dat we voldoende jonge, talentvolle mensen kunnen aantrekken om op te leiden. We staan dan wel op de 4e plek in de top 10 van de meest favoriete juridische werkgevers onder rechtenstudenten, maar veel pas afgestudeerden richten zich nog sterk op de Zuidas. Terwijl Dirkzwager een heel gespecialiseerd, groot en bijzonder prettig kantoor is met alle kansen om je te ontwikkelen.”

Energie

Wat jongeren en huidige werknemers zeker zal aanspreken is de aandacht voor de gezondheid. “We gaan goed kijken naar het welzijn van onze mensen. We doen veel zittend werk: hoe voorkom je rug- en nekklachten of RSI? Moeten we denken aan meer staande werkplekken of misschien zelfs op een fiets achter je laptop? Hoe houden we onze mensen gezond, fris en gelukkig? We gaan het allemaal onderzoeken.”

Ook al komt er als bestuurslid ineens veel op haar af, Selma heeft er zin in om met alle activiteiten aan de slag te gaan. Veranderingen geven haar energie en natuurlijk hoopt ze dat dat ook voor haar omgeving geldt. ■

Privacy Evenement 21 mei Mail & Win actie boek: Je hebt wél iets te verbergen

Een jaar AVG, hoe staan we ervoor? Op 21 mei organiseert het Privacyteam opnieuw een gratis Privacy Evenement. Keynote-spreker op deze dag is Maurits Martijn van de Correspondent en auteur van het boek 'Je hebt wél iets te verbergen'. In dit boek maakt hij op een levendige en vlotte manier duidelijk wat het belang van privacy en gegevensbescherming is.

Interesse? Dirkzwager gaat honderd exemplaren van deze uitgave verloten. Wilt u kans maken op toezending van een gratis exemplaar? Stuur een mail met uw gegevens naar marketing@dirkzwager.nl onder vermelding van 'Boek Maurits Martijn'. De winnaars krijgen na de loting het boek gratis toegezonden. Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. U kunt zich voor het Privacy Evenement aanmelden op www.dirkzwager.nl onder 'events'. U vindt hier tevens het complete programma. Meer over privacy en gegevensbescherming op pagina's 11 tot en met 13.

Het Gelders Orkest speelt muziek uit James Bond films op 18 mei in Muis, Arnhem.

Dirkzwager Agenda

15 april 2019

Congres Legal Valley: Toegang tot het recht
Locatie: Muis, Arnhem

18 april 2019

Lezing Zorg & Recht: Fricties in de verhouding
zorgaanbieder - zorgverzekeraar
Locatie: Theatercafé Stadsschouwburg, Nijmegen

25 april 2019

Seminar Joint Development Agreements
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

9 & 10 mei 2019

Tweedaagse Masterclass 2018
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

18 mei 2019

Cultuursponsorevent: Het Gelders Orkest,
A Tribute to James Bond
Locatie: Muis, Arnhem

21 mei 2019

Dirkzwager Privacy Evenement
Een jaar AVG, hoe staan we ervoor?
Locatie: Van der Valk Hotel, Nijmegen-Lent

23 mei 2019

Lezing Zorg & Recht: e-health
Locatie: Theatercafé Stadsschouwburg, Nijmegen

28 mei 2019

Actualiteitenmiddag Arbeidsrecht & Loonheffingen
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

18 juni 2019

Lezing Zorg & Recht: Dure medicijnen
Locatie: Theatercafé Stadsschouwburg, Nijmegen

18 juni 2019

Seminar Bescherming bedrijfsgeheimen en NDA's
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

20 juni 2019

Seminar Ziekte en Arbeidsongeschiktheid
Locatie: Van der Valk Hotel, Nijmegen-Lent

25 juni 2019

Seminar Algemene Voorwaarden
Locatie: Dirkzwager, Arnhem

Bovenstaande is een selectie van de vele door ons georganiseerde activiteiten. Kijk voor meer informatie en het actuele aanbod op www.dirkzwager.nl/events/

Stap 2 - Wat zijn de kosten?

Wat is de kostprijs van de bestaande locatie?

Meer informatie

Wat zijn de rentekosten voor deze locatie?

Meer informatie

Wat is de fiscale boekwaarde van de bestaande locatie?

Meer informatie

Heeft uw BV fiscaal verrekenbare verliezen?

Meer informatie

Is de locatie in de afgelopen 6 jaar binnen de groep overgedragen?

Meer informatie

Huurwoningen

	Exclusief BTW	BTW	Inclusief BTW
Sloopkosten	0	0	0
Bouwkosten	0	0	0
Ontwikkelingskosten (voor bodast)	0	0	0
Ontwikkelingskosten (voor met bodast)	0	0	0

Digitale fiscale rekentool voor een juiste vastgoedstrategie

Beleggingsprojecten sloop en nieuwbouw

“Ontwikkelaars baseren belangrijke beslissingen voor een project met enige regelmaat op verkeerd berekende fiscale analyses. Bij een juiste berekening wijkt het werkelijke resultaat vaak af van het berekende resultaat,” zegt fiscalist Gerton Rademaker. Daarom introduceert Dirkzwager een digitale rekentool voor ontwikkelaars van beleggingsprojecten (sloop en nieuwbouw). Met deze tool kunnen ontwikkelaars niet alleen hun resultaat toetsen maar – vooral interessant – ook optimaliseren. En dat is nog niet alles: deze digitale rekentool vormt samen met de Taxspecial 2019 de basis voor een reeks praktische cursussen.

“Op basis van verkeerde berekeningen onderneemt een ontwikkelaar wellicht vervolgstappen, die achteraf fiscaal gezien helemaal niet de juiste keuze blijken. En dat moet je dan weer repareren.”

Dit is een unieke tool voor Nederland. Innovatief en pragmatisch. De ontwikkelaar kan het door hemzelf berekende resultaat toetsen aan wat Dirkzwager berekent. En die berekening is vrij cruciaal: “Als je niet goed rekent krijg je een foutieve uitkomst, waardoor je verkeerde afwegingen maakt,” zegt fiscalist Gerton Rademaker, het brein achter deze ingenieuze rekenmodule. De eerste opzet daarvoor maakte hij tijdens de crisis, vijf jaar geleden: “Ontwikkelaars moeten voor elk project een haalbaarheidsanalyse maken. Een cliënt die een project wilde starten om zijn mensen aan het werk te houden, kwam uit op een klein positief resultaat. Kon hij het risico wel nemen, was zijn vraag. Wij deden een herberekening met de juiste fiscale getallen

en kwamen 200.000 euro hoger uit, waardoor de keuze van de ontwikkelaar eenvoudiger werd.”

In de plus

“Op basis van verkeerde berekeningen onderneemt een ontwikkelaar vervolgstappen, die achteraf fiscaal gezien helemaal niet de juiste keuze blijken. En dat moet je dan weer repareren.” Om dat te voorkomen pasten collega-fiscalist Cuno Witrock en Gerton Rademaker de rekenmodule bij steeds meer cliënten toe. Vaak viel de berekening lager uit dan die van de cliënt, maar dan konden we door een andere strategie te kiezen nog op tijd bijsturen om uiteindelijk toch een hoger resultaat te bereiken.”

Al doende kwamen zij tot een waterdichte formule. Maar de werkwijze echter was behoorlijk intensief.

Digitaal

Hoog tijd voor een digitale versie. In maart kreeg de rekenmodule als digitale tool een eigen plekje op het Dirkzwagerplatform: www.dirkzwager.nl/fiscale-projectanalyse.

“Voor de gebruiker van de tool houden we het invullen van benodigde gegevens zo eenvoudig mogelijk. Maar achter de schermen schuilt een complexe formule,” vervolgt Gerton Rademaker. “Daar vallen we de gebruiker niet mee lastig. Die hoeft slechts drie stappen met vragen te doorlopen. Globaal: 1. Wat ga je doen? 2. Wat zijn de kosten? 3. Wat zijn de opbrengsten?”

Na deze drie stappen vult de gebruiker zijn naam en mailadres in. Vervolgens vergelijkt de tool het door Dirkzwager berekende resultaat met dat van de ontwikkelaar. Maar daar blijft het niet bij. De tool geeft ook het optimale projectresultaat voor én na vennootschapsbelasting.

“En daar wordt het interessant. Want zo doende kunnen we de kracht van de formule combineren met de specialistische

kennis van onze fiscalisten en juristen, om daarmee de projectontwikkelaar zo goed mogelijk te adviseren en bij te staan.”

Tijdsbesparing

Gerton Rademaker en zijn collega Cuno Wittrock gebruiken de digitale versie al enige tijd voor bestaande en nieuwe cliënten: “De tijdsbesparing is enorm. In principe kun je binnen een half uur een volledige analyse maken, waar je anders maanden mee bezig bent.”

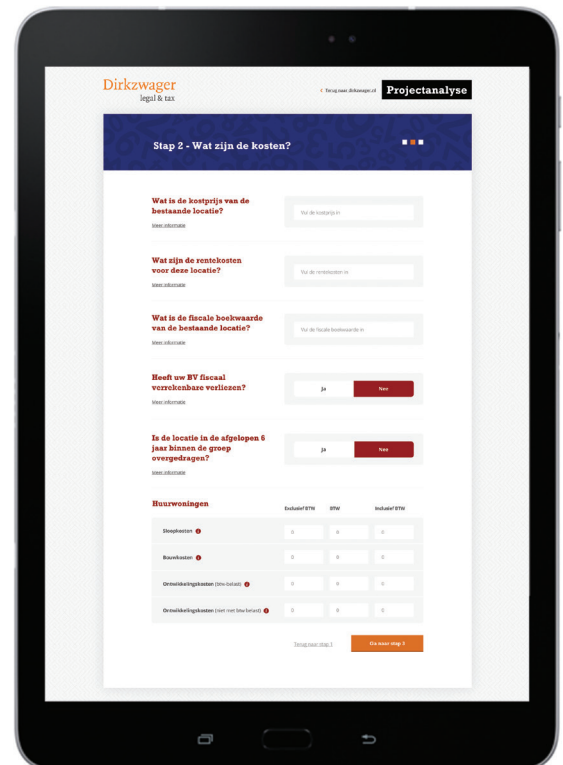
“Onze resultaatberekening ligt niet per se hoger,” herhaalt de fiscalist nog eens. “Maar voorkomt wel dat er op basis van verkeerde cijfers beslissingen worden genomen. Een voorbeeld: mijn cliënt kwam uit op een winst van 1,1 miljoen. Collega Jondalar van Heugten gebruikt de digitale versie en komt uit op 5 ton. In een bespreking hebben we het verschil uitgelegd en tegelijkertijd de uitkomst van alle alternatieve transactiestructuren besproken. Met de door de rekentool berekende bedragen hebben we de cliënt er tijdens de bespre-

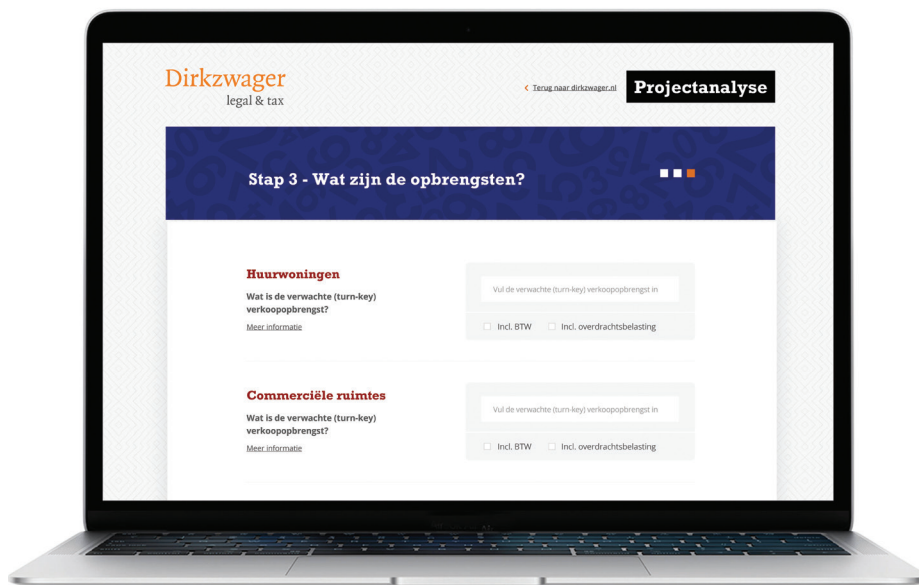
king al van kunnen overtuigen dat het project op een iets andere wijze gestructureerd moest gaan worden.”

Gerton Rademaker ziet het als een enorm voordeel dat fiscalisten bij Dirkzwager met notarissen en advocaten onder één dak werken. “Wij kunnen cliënten een volledig geïntegreerd advies geven en vervolgens de uitvoering van A tot Z verzorgen. Ook dat leidt weer tot tijdsbesparing en lagere kosten.”

Cursus ‘fiscale projectanalyse’

De digitale tool krijgt vanaf mei een praktisch vervolg: cursussen voor een klein aantal deelnemers. “We gaan ontwikkelaars op de juiste manier projectanalyses laten uitvoeren. Fiscaliteit is ingewikkelde materie, maar de cursus maken we zo eenvoudig mogelijk: hoe kun je je project het beste doorrekenen? Ik wil ontwikkelaars ervan bewust maken, dat zij met de juiste berekening van hun projectresultaat meteen de goede beslissingen kunnen nemen. Dan hoeven wij niet achteraf te re-

pareren. De winst zit niet alleen in tijd en geld, maar de ontwikkelaar kan ook weer rustig slapen: ‘Ik heb de optimale analyse gemaakt’.

Taxspecial 2019

In de cursussen baseert Gerton Rademaker zich op de digitale tool en de Taxspecial 2019, die eind februari is verschenen: ‘Het fiscale naslagwerk voor alle Nederlandse vastgoedbeslissers’, van uitgeverij PropertyNL. Rademaker verzorgde hiervoor de hoofdstukken over omzetbelasting en overdrachtsbelasting. “Dit zijn de belastingen waarmee de meeste mensen worstelen bij vastgoedprojecten. In de afgelopen jaren heb ik geprobeerd deze ingewikkelde materie in klare taal uit te leggen, met veel voorbeelden uit mijn eigen praktijk. Dat maakt het concreet en toegankelijker.” Toegankelijk, dat zullen ook de cursussen zijn. “Het is mijn doel om een fiscale cursus te geven zonder het over fiscaliteiten te

hebben. Want de cliënt is niet geïnteresseerd in fiscaliteiten maar in het projectresultaat.”

Meer digitale tools

Volgens Chantal Slüter, medewerker Online Marketing bij Dirkwager, is de tool een mooie uitbreiding van het Dirkwager platform en zeker niet de laatste. “Deze tool is gericht op beleggingsprojecten voor sloop en nieuwbouw, met de mogelijkheid tot een uitbouw naar andere type vastgoedprojecten. Daarnaast bekijken we de mogelijkheden om voor bestaande cliënten een tool op maat te maken. En we denken na over een fiscale tool voor expats, die werkgevers en werknemers helpt de juiste beslissingen te nemen en hen van relevante informatie voorziet. En met juristen gezondheidszorg praten we over een checklist voor de fiscale vrijstelling bij detachering.” Houd ons platform dus in de gaten! ■

Totale scope

Jordan Lingsma van Plegt-Vos Bouwgroep, cliënt van Dirkwager, volgde voor een van hun projecten een in-house cursus ‘fiscale projectanalyse’: “Wat begon met een masterclass van Gerton en Cuno naar aanleiding van een concrete casus van ons bedrijf, is nu al langere tijd een bijzonder plezierige en constructieve samenwerking met Dirkwager. Na de masterclass dacht ik: ‘Ik had er in het verleden beter aan gedaan een aantal zaken vanuit een andere invalshoek te bekijken.’ Inmiddels leidt de specialistische kennis van beide fiscalisten vaak tot nieuwe inzichten en helpt ons om vlot een totale scope op een nieuwbouw- of slooproject te krijgen.”

Taxspecial 2019 ontvangen? Stuur een e-mail met uw gegevens

naar marketing@dirkwager.nl onder vermelding van Taxspecial 2019 en Dirkwager stuurt u een gratis exemplaar toe (zolang de voorraad strekt).

Christian Lorst (CIRCLES, VNO-NCW Midden):

“Juristen kunnen obstakels in circulaire initiatieven wegnemen”

De maatschappij bevindt zich in een transitie waarbij duurzaamheid en verantwoord ondernemen financiële waarde krijgen. “We gaan toe naar een circulaire economie en dat is meer dan recyclen 2.0.,” zegt Christian Lorst, programmamanager CIRCLES bij VNO-NCW Midden. “Om alle goede bedoelingen van de markt en de consument mogelijk te maken, is er meer juridische speelruimte nodig.”

Het idee van een circulaire economie is niet nieuw, maar financiële waarde geven aan verantwoord ondernemerschap is wel een nieuwe ontwikkeling. Thema's als omgaan met de natuur, het gebruik van grondstof, menselijk kapitaal en intellectueel eigendom krijgen binnen de circulaire economie financiële waarde en worden doorberekend in de prijs.

True pricing als norm

Christian Lorst is programmamanager van CIRCLES, een initiatief van werkgeversorganisatie VNO-NCW Midden dat hiermee samen met tien partners de circulaire economie stimuleert. Lorst vertelt dat *true pricing* de norm wordt. “Als je dat vertaalt naar een kop koffie, gaat het over het hele verhaal dat daarachter zit. Hoe gaat de producent om met grondstoffen, energie, lokale boeren of de omgeving? Wat

is het werkelijke prijskaartje achter jouw kop koffie?” Grote bedrijven zoals Philips nemen deze *true pricing* al mee in hun jaarverslag. Naast de klassieke balansrekening introduceren zij *integrated reporting*: een complete specificatie hoe het bedrijf omgaat met grondstoffen, energie, mensen, het milieu, et cetera. En op sommige punten geven ze aan wat de waarde hiervan is.

Prijs van een goedkoop product

De omslag naar een circulaire economie is volgens Lorst niet gemakkelijk: “Wij zijn als consument gewend dat alles wat we willen consumeren, 24/7 binnen bereik is en we zoeken liefst de goedkoopste optie. Binnen een circulaire economie zou iedereen zich af moeten vragen tegen welke prijs een goedkoop product wordt aangeboden. Iedereen weet dat dit moet, maar de prijs ervoor betalen is een ander verhaal. Vraag op straat maar eens aan mensen of ze een

schone lucht willen, dan is het antwoord geheid 'ja'. Maar ervoor betalen is een tweede.... Toch moeten consumenten eraan wennen dat ze meer gaan betalen voor verantwoorde producten en productie.”

Logische ontwikkeling

Binnen de wet van vraag en aanbod is circulaire economie een logische ontwikkeling en daarom zijn er ook businessmodellen voor ontwikkeld. Door een meervoudige waardecreatie te definiëren, worden consument en markt in de gelegenheid gesteld om hun ambities in duurzaamheid waar te maken. Voor producenten duurt het nog wel even voordat ze alle effecten in de prijs kunnen verwerken. De consument moet ondertussen stap voor stap bewust worden gemaakt en wennen aan *true pricing*. “Dat raakt nu in een stroomversnelling,” zegt Lorist. “En sommige ontwikkelingen zijn al ingeburgerd, zo vindt iedereen het rede-

lijk normaal dat binnen mobiliteit de CO₂-uitstoot wordt verrekend.”

Compenseren

VNO-NCW Midden heeft CIRCLES opgericht om de markt te ondersteunen in de initiatieven binnen de circulaire economie. “We faciliteren de voorlopers met projecten in duurzaamheid waar we als regio trots op mogen zijn. En we ondersteunen de grote groep volgers door informatie te bieden die hen kan inspireren. Veel bedrijven zijn op hun eigen manier al bezig met verantwoord ondernemen en zetten stappen om die ook financiële waarde te geven. Ze plakken daar alleen nog niet het etiket circulaire economie op. Het komt terug in de jaarverslagen van grote bedrijven, maar ook MKB-bedrijven geven er hun eigen invulling aan. Vaak is dat een vertaling van de 17 *sustainable development goals* die door de Verenigde Naties zijn opgesteld. In de

bouw zie je bijvoorbeeld dat bedrijven aangeven dat ze er bewust voor kiezen om aan enkele van deze doelen te voldoen. Vanuit CIRCLES denken we mee met oplossingen, bijvoorbeeld om de effecten van een keten in beeld te brengen. We bemiddelen ook tussen bedrijven en studenten die helpen in de bedrijfsvoering en zoeken financiering waar nodig. We moeten er namelijk oog voor hebben dat bedrijven die vooroplopen in de circulaire economie, te maken kunnen krijgen met oneerlijke concurrentie van markten of bedrijven die daar geen rekening mee houden. Die onrendabele top moet gecompenseerd worden. We pleiten er dan ook voor dat het minstens op EU-niveau doorgevoerd en in handelsakkoorden vastgelegd moet worden. Een maatschappelijke transitie kost nu eenmaal geld dus de overheid zal hier en daar moeten bijspringen.”

In de voorhoede

Christian Lorist gelooft zelf in de circulaire economie en vindt het prettig dat hij zich daar binnen zijn functie volop voor kan inzetten. “Samen met het bedrijfsleven kunnen we als CIRCLES grote stappen zetten om de wereld een beetje mooier te maken. Duurzame initiatieven beklijven als ze ook echt een onderdeel van de economie worden. In onze regio bevinden zich mooie bedrijven waarmee we in de voorhoede kunnen vechten. Er zijn juist in Gelderland en Noord-Brabant veel bedrijven gericht op grondstoffen die leidend zijn in de circulaire economie. Metaalbedrijven in de Achterhoek of papierfabrieken in Gelderland zijn de koplopers in duurzaam ondernemen. We ondersteunen hen volop en pleiten er met onze partners voor dat alle bedrijven en regio's in Nederland zich bij CIRCLES aansluiten. Om onze kennis te delen en bestaande accountmanagers onderling in te zetten; wat al een voorbeeld is van circulaire economie.”

Bravoure en ondernemerschap

De transitie waarin we nu zitten, vraagt ook maatschappelijk om een andere set spelregels, vertelt Lorist. “Een nieuwe manier van zakendoen vraagt om nieuwe juridische input. De huidige regels zijn er om de bestaande belangen te beschermen. Maar ambtenaren en bedrijven vragen zich binnen de nieuwe ontwikkelingen af wat er nu exact mogelijk is. Ondernemers lopen met hun goede intenties tegen zaken aan die volgens de wet niet zijn toegestaan, bijvoorbeeld binnen de toepassing van grondstoffen. Daar moet meer bewegingsruimte mogelijk zijn. Dit vraagt om innovatie in de wet- en regelgeving.” Ter illustratie haalt Lorist een ondernemer uit de Achterhoek aan die verpakkingen had ontwikkeld met vezels uit hergebruik; wat volgens de wet niet mogelijk is. “Hij was zich heel bewust van de regels maar had toch de staatssecretaris uitgenodigd om kennis te maken met zijn innovatie. Dat soort bravoure en ondernemerschap heb je nodig als je de regels wilt veranderen.”

Obstakels wegnemen

Juristen kunnen in de regelgeving meer ruimte creëren voor ondernemers die de circulaire economie omarmen en op die manier obstakels wegnemen. Volgens Lorist hebben ambtenaren behoefte aan duidelijkheid en juristen kunnen zich erover buigen hoe zij de regels zo kunnen omschrijven dat er meer mogelijk is. “Wij zien als werkgeversorganisatie dat enkele overheidsorganen voorzichtig bewegen van een ‘nee, tenzij’ naar een ‘ja, mits’ en moeite doen om te leren van eerdere praktijkvoorbeelden. Dat vraagt om flexibiliteit. In deze beweging zie ik een

mooie taak weggelegd voor Dirkzwager, een innovatieve partij die zich onder meer op het regionale bedrijfsleven richt. Er is behoefte aan nieuwe standaarden in contracten, vergunningen, uitzonderingen en gedoogbeleid. Er moeten nieuwe bedrijfsrisico's omschreven worden en er zijn andere verkoopcontracten nodig. Ook Legal Valley zou zich hierover kunnen buigen met het hele juridische scala dat daarin vertegenwoordigd is. De toekomstige ontwikkelingen zijn voor de juridische praktijk zeer interessant en het heeft volgens mij absoluut meerwaarde om die uitdaging met elkaar aan te gaan.” ■

“Een nieuwe manier van zakendoen vraagt om nieuwe juridische input. De huidige regels zijn er om de bestaande belangen te beschermen. Maar ambtenaren en bedrijven vragen zich binnen de nieuwe ontwikkelingen af wat er nu exact mogelijk is.”

Dirkzwager op Circulaire Economie Festival

Op 16 mei 2019 organiseert De Vasim in Nijmegen het Circulaire Economie Festival. Dit is het festival voor iedereen die succesvol circulair wil ondernemen. De circulaire economie wordt als de ondernemerskans van Nederland belicht door vooraanstaande partijen in diverse sectoren, zoals Ahold, De Rabobank, Radboud UMC en de Hogeschool Arnhem Nijmegen. Ook Dirkzwager zal haar deskundigheid inbrengen tijdens het festival. Experts van de vakgroep Energie geven deze middag onder meer aandacht aan circulariteit in het aanbestedingsrecht en publiekrechtelijke bouwrecht. De ruimte voor aanbestedende diensten van overheden om bij bouwopdrachten circulariteit te bevorderen, wordt namelijk beperkt door het aanbestedingsrecht. Hoe kan circulariteit en innovatie in de bouw worden gestimuleerd? Wanneer kan onderhands een innovatieve opdracht of pilot worden gegund? In hoeverre biedt het publiekrechtelijke bouwrecht mogelijkheden om circulariteit te stimuleren of zelfs af te dwingen en welke instrumenten staan overheden en private partijen ter beschikking? Dit wordt belicht tijdens het Circulaire Economie Festival op 16 mei van 9.30 tot 16.30 uur in Vasim Nijmegen. Meer informatie en inschrijven: www.ce-festival.nl.

Kunstproject 'Helm en verhalen'

Herkenning en erkenning van de jongere veteraan

Bij het woord veteraan denkt het overgrote deel van Nederland aan de mannen op leeftijd die in de Tweede Wereldoorlog of in Nederlands-Indië vochten. Maar ook jongere militairen die aan een buitenlandse missie deelnamen, dragen de titel veteraan. Zelfs zij die nog steeds in dienst zijn. Duizenden mannen en vrouwen die hun leven waagden voor vrede en veiligheid, met ieder hun eigen ervaringen. Het kunstproject 'Helm en verhalen' gaat deze groep jonge veteranen de aandacht geven die zij verdienen. Door hun verhaal te vertalen in een kunstwerk.

Helm als symbool

“De helm beschermt en bedekt de weke delen. Je hersenen, je hoofd waarin de verhalen en herinneringen zitten opgeslagen. Daarom fungeert de helm als inspiratiebron voor de kunstenaar.”

Brigade-generaal Hans Damen bekeek de honderd helmen in de opslag. Oude helmen, die binnenkort vervangen worden door een nieuw model. Als de veteranen die deze helmen ooit droegen hun verhaal eens vertelden? Als we die militair eens aan een kunstenaar koppelen, die dat verhaal in een artistieke creatie vertaalt? Een prachtig idee was geboren: het kunstproject 'Helm en verhalen'. En dat op een uitgelezen moment: in 2019 en 2020 viert Nederland '75 jaar vrijheid'. In deze periode zullen de kunstwerken worden tentoongesteld.

Kameraadschap

“Het mooie van dit project is dat je op een niet-commerciële, authentieke manier de waarden van militairen in beeld brengt, waardoor Nederland daar op een andere manier kennis van kan nemen,” begint projectleider Amy van Son, eigenaar van Seneca advies en organisator van sociaal maatschappelijke projecten. Om het helmen-idee te realiseren is Amy van Son benaderd. Amy is zelf veteraan. “Ik was bij de marine van '89 tot '93 en

ben uitgezonden geweest voor de missies naar voormalig Joegoslavië en Irak. Een hele waardevolle periode in mijn leven. De kameraadschap en het vertrouwen tussen de militairen tijdens een missie, dat ben ik in de burgermaatschappij nooit meer zo tegengekomen. Je maakt samen heel veel mee; je begrijpt elkaar non-verbaal. Je bent helemaal weg uit het gewone leven, en dan kom je terug en is iedereen bezig met alledaagse beslommingen, terwijl jij met die al die vaak levensveranderende ervaringen in je hoofd zit.” Amy weet als geen ander hoe belangrijk het is dat die verhalen naar buiten komen: “Op het moment dat het verteld is, neemt het een andere vorm aan. Een vorm waarmee beter te leven is.”

Oproep

In het helmenproject gaat het om de verhalen van relatief jonge veteranen die deelnamen aan vredesmissies, vanaf de missie in Libanon tot vandaag. Amy gaat een oproep plaatsen voor militairen die hun verhaal willen delen. Uit alle reacties selecteert zij circa twintig veteranen, met een eerlijke verdeling over landmacht, luchtmacht, marine en marechaussee.

Projectleider Amy van Son en secretaris Dré Veelenturf bij de oprichting van de stichting (foto: René Wouters)

opnamen interview met kunstenares Anook Cléonne en veteraan Edwin Wolff (camera en geluid: Defensie, foto Martijn Beekman)

“Op het moment dat het verhaal verteld is, neemt het een andere vorm aan. Een vorm waarmee beter te leven is.”

Aan elke veteraan koppelt zij een andere kunstenaar. “Deze krijgt symbolisch een helm overhandigd. Daar mag hij of zij iets mee doen in het kunstwerk, maar het hoeft niet. We willen geen beperkingen opleggen.”

Een pilotvideo laat zien hoe het project in zijn werk gaat. Daarin ontmoet veteraan Edwin de Wolf kunstenaar Anook Cléonne. De veteraan stapte 24 jaar geleden op een anti-persoonsmijn en verloor daarbij zijn been.

Cameramensen, regisseur, fotografen; een groot deel van de crew is afkomstig van het Ministerie van Defensie, dat op deze manier het project ondersteunt. “Het is een co-creatie: mensen van binnen en buiten Defensie leveren een bijdrage. Deze pilotvideo is gemaakt om fondsen te benaderen voor de financiering. Want we willen de kunstenaars betalen en er zijn straks middelen nodig om de tentoonstelling en het boek te realiseren.”

Stichting

Wie fondsen wil benaderen, heeft een stichting nodig. Dré Veelenturf: “Daarbij heeft Dirkzwager ons op een prettige manier geholpen. Een eerste partij die het maatschappelijk verantwoord ondernemen op zich neemt. Zo hoop ik dat er meer bedrijven zich aanmelden die willen helpen om onze doelstelling te bereiken.” Veelenturf is ex-landmacht officier en secretaris van de stichting. Hij is uitgezonden geweest naar Libanon en Egypte. Voorzitter is Hans van der Louw, voormalig generaal-majoor en in zijn laatste

functie Chef van het Militaire Huis van de Koning. Samen hebben zij het bestuur samengesteld. “Het bestuur onderschrijft het belang dat dit soort verhalen worden verteld, om zo aan een breed publiek te laten zien wat deze mensen voor Nederland en voor de internationale gemeenschap betekenen. Herkenning en erkenning. De meeste missies zijn in het buitenland, vaak ver weg van camera’s en media-aandacht. Het merendeel van de Nederlanders weet niet precies wat daar gebeurt en waarom. Ze weten wel dat er dagelijks militairen worden ingezet in Mali, Afghanistan of andere crisisgebieden, maar ze zien hen niet als veteraan.”

Spin-off

Het bestuur vormt het klankbord voor het projectteam. Dré Veelenturf: “Het bestaat uit mensen met bijzondere kwaliteiten en is lekker divers van achtergrond, zoals een transitie manager bij een bibliotheek en een kunsthistorica gespecialiseerd in Egypte. Ieder gaat zijn talent inzetten en het eigen netwerk

benutten om er een geslaagd project te maken. Met naar we hopen een heel gevarieerd resultaat: we streven er in ieder geval naar dat in de circa twintig verhalen de meest belangrijke maar ook de meest onderbelichte missies vertegenwoordigd zijn.”

Dré Veelenturf hoopt op een spin-off effect: “Het zou mooi zijn als er straks een kunstwerk tussen zit dat we in grotere aantallen kunnen reproduceren. Een beeldje bijvoorbeeld dat de veteranen op hun bureau kunnen zetten als herinnering aan hun uitzending. Zo’n kunstwerk leidt tot vragen, zodat de veteranen opnieuw aan weer andere mensen hun verhaal kunnen vertellen.”

Magische ontmoeting

De creaties van het project zijn eind 2020 voor het grote publiek te bewonderen. In welk museum dat zal zijn, hangt af van wie er partner wordt. Amy van Son: “Naast een expositie gaan we online een boek presenteren met alle verhalen, foto’s en eventueel een video van de ontmoeting. En er komt een kunstboek waarin we de foto’s samen met de bronverhalen gaan bundelen. Dit wordt unieke veteranenkunst dankzij de koppeling veteraan-kunstenaar. Zodra je die twee professionals bij elkaar zet, gebeurt er iets magisch. Een worsteling van emoties. Dat gaat over vriendschap, over durf, over moed, over doorgaan en nooit opgeven!” ■

Ontwikkelingen volgen of aanmelden als partner? Zie www.helmenvolverhalen.nl.

Partner

“Dirkzwager heeft met de oprichting van de stichting de eerste basis gelegd. Het kantoor is partner van Bridge to Liberation en zo is de lijn gelegd. Het is belangrijk om zo’n partner te hebben, waarop we later nog kunnen terugvalen. Bijvoorbeeld voor contracten met de kunstenaars. We kunnen ook heel goed ruggespraak houden over andere zaken, zoals marketing. Er wordt heel goed meegedacht. Die openheid en 100% ondersteuning is voor ons heel waardevol.”

Dirkzwager zoekt talent!

Dirkzwager is een toespeler waar ambitieuze, gemotiveerde juristen en fiscalisten dienstverlening op hoog niveau leveren. Dat doen wij in een mooie omgeving en in een prettig werkklimaat. Dirkzwager is innovatief, gedreven en toekomstgericht.

Dirkzwager zoekt regelmatig medewerkers die bij dit profiel passen. Ben jij ambitieus? Heb je het zelf vertrouwen en ga je hard aan de slag om de kansen die wij bieden op te pakken? Wil je het beste uit jezelf halen en werken bij het grootste kantoor buiten de Randstad? Dan zijn de actuele vacatures wellicht interessant voor jou.

Dirkzwager zoekt talent en heeft jou veel te bieden. Jij ons ook?
Bekijk dan snel voor meer informatie de actuele vacatures op www.werkenbijdirkzwager.nl

Maak kennis met **Dirkzwager**
legal & tax